

živne, byl-li úpadek podle Šu 166 konk. ř. zrušen. Obživení práva zástavního — alespoň v původním pořadí — bylo by však podle zásad knihovního řádu vyloučeno, kdyby exekuční zástavní právo bylo bývalo za úpadekového řízení knihovně vymazáno. Nemůže se proto úpadeková podstata důvodně tohoto výmazu domáhati, zejména, když — jak do-
líčeno — nemá na něm sebe menšího praktického zájmu. Tento nemůže ani nahraditi poukazem, že povolanými soudy nebylo prý podle předpisu Šu 12 postupováno, neboť nápravu toho lze po případě hledati v opravném řízení, nikoli však žalobou podle zákona nepřipustnou.

Čís. 4287.

Zadržovací právo dle práva občanského a dle práva obchodního. Dlužník může jistotu, zamezující zadržovací právo podle obchodního zákona, zříditi dříve ještě, než věřitel zakročil o prodej zadržovaného předmětu.

(Rozh. ze dne 21. října 1924, Rv II 543/24.)

Žalobce domáhal se na žalované vydání soustruhu v udánlivé ceně 12.000 Kč, jež byl svěřil žalované do komise. Žalovaná uplatňovala k soustruhu zadržovací právo pro pohledávku 160 Kč proti žalobci. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Odvolání nelze upříti oprávněnosti, neboť soud první stolice neposoudil věc správně po stránce právní, vysloviv názor, že žalovaná, uplatňujíc zadržovací právo dle Šu 313 obch. zák. pro pohledávku 160 Kč, může sporný stroj dále zadržeti, ačkoliv byla zajištěna jiným způsobem. Účel zadržovacího práva dle Šu 313 obch. zák. jest pouze ten, by věřitel byl zajištěn za svou pohledávku, příslušející mu vůči majiteli zadržené věci. Poskytne-li dlužník věřiteli jiné zajištění, jest tento povinen věc zadržanou vydati, neboť jinak by si věřitel mohl lehce vynutiti zaplacení pohledávky i po právu nepozůstávající (viz kom. k obch. zák. Staub-Pisko čl. 315 a Canstein Handelsrecht II. str. 27 násl.). Poněvadž žalobce složil u svého právního zástupce k zajištění pohledávky žalované 500 Kč a tento se osobně zaručil, že vyplatí 160 Kč s přísl. žalované, jak souhlasným udáním obou stran je zjištěno, a zajištění toto pro nepatrnou pohledávku 160 Kč lze považovati za dostatečné — ostatně nabízel žalobce žalované zajištění způsobem, jaký by ona sama žádala — bylo žalobní prosbě vyhověti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Že dovolatelce (žalované) přísluší obchodněprávní zadržovací právo na soustruh, který jí žalobce svého času dal do komise a který jest dosud v jejím držení, pokud se týče v disposiční moci, tomu nebylo žalobcem ani odpíráno a žalobce naopak toto zadržovací právo uznal tím, že zřídil pro žalovanou k odvrácení tohoto práva způsobem, v žalobě blíže naznačeným a uvolil se ve sporu složit i jinakou jistotu, kterou by žalovaná určila. Žalovaná však jest na právním omylu, míníc, že

jistota, dlužníkem poskytnutá, tomu nevadí, by předmět dále nezadržovala, že tato jistota může sloužiti jen k tomu, by odvrácen byl prodej zadržovaného předmětu po rozumu čl. 315 obch. zák. a že dlužník tuto jistotu může nabídnouti teprve tenkrát, až by věřitel o tento prodej zakročil. Jest arciž podstatný rozdíl mezi zadržovacím právem dle občanského práva a zadržovacím právem dle práva obchodního nejen co do podmínek, nýbrž i co do právního účinku. Ono propůjčuje dlužníku jen právo, plnění odepřiti, a není prostředkem k uspokojení věřitele, kdežto zadržovací právo dle obchodního práva jest právem a prostředkem zajišťovacím, pokud se týše i prostředkem uhražovacím. Čl. 313 obch. zák. neobsahuje ustanovení o odvrácení tohoto práva přiměřeným zajištěním, jak je tomu při občanském právu zadržovacím dle Šu 471 obč. zák., z toho však, že teprve čl. 315 obch. zák. mluví o této jistotě vzhledem na oprávnění věřitele, žádati žalobou o prodej zadržovaného předmětu, nelze činiti důsledky, které dovolatelka odvozuje. Již doslov zákona: »Věřitel jest oprávněn, nezajisti-li ho dlužník v čas jiným způsobem, cestou žaloby proti dlužníku navrhnouti prodej předmětů« svědčí spíše proti názoru dovolatelčinu nežli pro něj, ježto stanoví za předpoklad pro tento návrh (nikoli pro prodej sám), že dlužník tuto jistotu nezřídil. Nebylo by lze nahlédnouti, proč by dlužník nemohl tuto jistotu s účinkem zadržovací právo zamezující . . . zříditi již před takovým návrhem; musí-li věřitel po podané žalobě o prodej předmět, jež dosud jako uhražovací předmět zadržoval, vydati a spokojiti se s uhražovacím základem, poskytnutým mu ve složené jistotě, jest tento účel zadržovacího práva zajisté splněn, i když jistota složená jest předem, aby se tomuto návrhu na prodej předešlo. Zadržovací právo chová sice v sobě živel psychologického nátlaku, přikládati mu však povahu prostředku k vynucení splnění nároku v tom smyslu, jak to činí dovolatelka, nesrovnává se ani s podstatou ani s účelem tohoto právního ústavu. Že by jistota, kterou žalobce zřídil, nebyla přiměřená, žalovaná v první polovici ani nenamítala, a ježto na jeho nabídku, že složí jistotu, jakou tato určí, odvětila pouze, že žádá zaplacení, naproti tomu však ani nenaznačila, kterou jistotu by pokládala za přiměřenou, jak to teprve v odvolací odpovědi činí, nemá nejvyšší soud vzhledem na nepatrnou výši její pohledávky důvodu, pokládati zřízenou jistotu za nepřiměřenou.

Čís. 4288.

Dopravní řád železniční.

Vyhláška čís. 317 věstníku pro železnice a plavbu, ročník I. číslo 80 o přímé železniční přepravě mezi drahami v Polsku a drahami v republice Československé.

Dosah ustanovení bodu 3 písm. f).

(Rozh. ze dne 21. října 1924, Rv II 581/24.)

Zalující firma zaslala dne 22. a 26. května 1920 z Těšína dvě zásilky zboží drahou do Moravské Ostravy. Po dojití do stanice určení byly